

MAN & Co.
TEL. 68671
EDAM
ook voor
kunstspel
RGELS
oor 't geheel land.

RTZ Gz.
OVERZICHT
ESCHIEDENIS.

DRUK
40 cts.

& LE COINTRE
105

RE - GOES

leugd
ORTVAREN

RDAM.

schrijver:

ngd.
te verrichten.
allen.
Cerk en Ver.

de. royaal 80.
nzening van

AN
VISSER

et Christelijk
vervaardigen
portretten in
kist, bedraagt
ingen kunnen
ad.

LE COINTRE.

op proefnummers

istratie

inschrijven van
len rechte
igen

inzage

ollen rechte
len

urisregeling
E COINTRE

7e JAARGANG

No. 41

5 JULI '27

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Gooie.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't buitenland f1.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur: DUITSCHE KAMPWEG 10, WOLFHEZEN.

INHOUD. Coué en de Ethiek. IV. — Uit de Schrift. Lopen onder de okselen (Jer. 38:12). — Kerkelijk Leven: De samenstelling der a.s. Gen. Synode. Nog steeds bewoeld. — Geestelijke Adviezen: 1 Op Zondag reizen van Predikanten. — Literatuur en Kunst: Noodige waarschuwing. — Het Boek van de Week. — Uit de Buiten. Kerken. — Perschoon. — Ingezonden. — Kerknieuws.

COUÉ EN DE ETHIEK.

IV.

Door alleen een ethische beoordeeling te willen geven van de methode-Coué hebben wij onze taak zeer beperkt.

Dat is noodzakelijk.

Want naar Dr L. van der Horst in zijn reeds vermeld referaat terecht opmerkt: „Het Couéisme is in de mode: in Amerika, Frankrijk, Duitsland vinden duizenden rust en levensvreugde door deze behandeling”.

Over zulk een nieuwe en wijd om zich heen grijpende beweging zou niteraard heel wat zijn te schrijven.

Daarom is begrenzing vanzelf gewenscht.

Bis vinden we in de vraag: hoe hebben wij als christenen, als Gereformeerden te staan tegenover het Couéisme?

Wij zullen echter wel doen die vraag te splitsen. Men kan het Couéisme beoordeelen naar zijn theorie en naar zijn praktijk.

Daarop heeft men ter dege te letten.

Vooral bij verschijnselen op medisch gebied.

Men is maar al te zeer geneigd om te redeneeren: want een theorie verwerpelijk is, kan de praktijk onmogelijk deugen.

Of ook: aan de resultaten der behandeling wordt de theorie gekend.

Nu is dit volstrekt niet altijd waar.

Er zijn medische behandelingen, waarvan in de praktijk de beste gevolgen gezien worden en waarvoor zelfs geen aannemelijke theorie bestaat.

Iets kan door ervaring prostaat zijn gebleken, terwijl men nog naar een verklaring zoekt.

Misschien vindt men nergens zooveel voorbeelden, dat theorie en praktijk niet op elkander kloppen als juist hier.

Daarom is het op zichzelf denkbaar, dat het Couéisme in de praktijk vaak tot genezing leidt en dat er in die praktijk ook niets is te vinden, waarover de Gereformeerde ethiek haar veto uitsprekt of wat niet voor „reformatie” vatbaar is, terwijl toch de theorie, welke Coué e.s. er voor opstelt van ons standpunt onaanvaardbaar is.

Wij willen dus eerst ons oordeel bepalen over de theorie van Coué.

En dan kan dit oordeel niet gunstig luiden.

Wij zwijgen gelijk afgesproken is van psychologische en andere bezwaren.

Slechts moet het ons even van het hart, dat de vereenzelviging van het onbewuste en de verbeelding ons zulk een psychologische enormiteit lijkt, dat het ons nog verwondert, dat wetenschappelijke mannen zoo iets kunnen laten passeeren. Het is wel waar, dat op psychologisch terrein ieder zowat eigen denkbeelden kan huldigen en dat noch de wet van het kleinst gemeene veelvoud noch die van den grootst gemeenen deeler hierop van toepassing schijnen, dat de moderne psycho-

logie een toehoewabehoe is, waarin nog niemand orde heeft kunnen scheppen, zoodat de grootste betise tegelijk als een vonk van hooger vernuft kan worden bewonderd, maar de psychologische grondbegrippen van Coué zijn zoo krom, dat ze toch algemeen moesten worden afgewezen.

Daar heeft men b.v. ook zijn opvatting van den wil. „Het is niet de wil, maar de verbeelding, die doet handelen”, aldus zijn axioma. Hier verwacht Coué eenvoudig wil met wilsinspanning. Zelfs de primitiefste onderscheidingen schijnt hij niet te kennen.

Zoo ook heeft hij er geen erg in, dat heel zijn methode niet rust op autosuggestie (suggestie van den persoon zelf, die de behandeling ondergaat), maar gewoon op suggestie en wel op suggestie van Coué en zijn geestdriftige volgelingen, zijn schare van vereerders en aanbidders. Zij zijn het die de atmosfeer rond de zieken met bepaalde Couéïstische dranggedachten bezwangeren. Dat Coué zelf dit ontkent, doet hiervan natuurlijk niets af. Daarin ligt juist de groote waan van Coué.

Doch genoeg hiervan.

Nu onze ethische bezwaren.

Het eerste is wel dit, dat volgens Coué de genezing een produkt is van 's menschen verbeelding, van zijn wensch. Het onbewuste regeert in hem. Daarboven staat slechts één macht. Dat is de mensch zelf.

Het stelsel van Coué is dan ook geheel in harmonie met den geest van onzen tijd. De mensch stelt zelf vast wat zedelijk en wat onzedelijk is. De mensch bepaalt wat schoon en wat leelijk is. De mensch heeft slechts te denken: ik ben gezond en hij is gezond.

De methode-Coué is daarom opgebouwd op de autonomie van den mensch.

Die theorie is niet met een kleine wijziging pasklaar te maken voor den geloovige. Uit wat wij een vorig maal aanhaalden bleek reeds, dat Coué voor de „godsdienstige” dame eigenlijk geen antwoord had. Hij liet haar met haar vraag staan. Zij schafte peinzend zichzelf een oplossing. En wat de goede Brooks ondernam om eventuele godsdienstige bezwaren te ondervangen, kan moeilijk anders dan een schouderophalen uitlokken. De teksten uit het Nieuwe Testament heeft hij er zoo'n beetje bijgesleept. De toevoeging in de algemeene formule „met Gods hulp” kan niet hooger dan als verlegenheidsoplossing aangeslagen. Hij is de Angelsaks, die gaarne met een godsdienstig vernisje al te rauwe redeneeringen overstrikt.

Natuurlijk aanvaardt de Gereformeerde gaarne, dat God in Zijn algemeene genade sanelende, genezende krachten gelegd heeft, zowat in de natuur buiten den mensch als ook in de natuur van den mensch zelf, zijn lichamelijke en zijn psychische. Gelijk de koorts een heilzame reactie is van het lichaam tegen een schadelijken agens, zoo reageert de menselijke natuur op honderderlei manieren tegen invloeden, welke zijn gezondheid bedreigen. Maar dat zijn allemaal middelen, welke de Almachtige heeft gegeven. Deze werken soms geheel onafhankelijk van menselijke weten en willen, soms kunnen zij ook door den mensch te baat worden genomen. Dat is alleszins geoorloofd.

Maar de autosuggestie, gelijk Coué haar bedoelt, kan niet onder die middelen worden gerangschikt.

Zij is niet iets wat de mensch vindt, maar iets wat hij bepaalt.

Met het voorzienig bestel Gods heeft hij niet te rekenen. Hij behoeft niet het voorbehoud te maken: niet mijn wil, o Heere, maar de Uwe geschiede.

Integendeel.

Elk voorbehoud is uit den boeze.

Zoolang er nog maar eenige twijfel in den zieke overblijft of God hem misschien niet langs anderen weg wil leiden, is de kracht der autosuggestie gebroken.

Hij moet het zich elken morgen en elken avond heel zijn leven door onvoorwaardelijk suggereeren: iederen dag in alle opzichten word ik hoe langer hoe beter en bij bijzondere pijnen: het gaat over, het gaat over.

Doch dat Hij, die den mensch zegent, maar ook tuchtigt daarin ook een woord te spreken heeft, dat Hij zelfs het eerste en het laatste en het hoogste en het beslissende woord te spreken heeft, kan het Couéisme niet toegeven.

Dan is het als theorie weg.

Het „met Gods hulp” van Brooks kan dan ook niet anders beteekenen, dan dat God door den mensch wordt geannexoord.

God in krankheid knecht van den mensch!

Zoo is er dan in de theorie van Coué geen plaats voor een almachtig God.

Eigenlijk moet het verwonderen, dat, als de mensch zijn genezing zelf in de hand heeft, een volbloed Couéïst nog sterven kan.

Het meest verwondert het nog, dat Coué zelf niet zoo stokoud geworden is.

Als het tot den laatsten dag zijns levens hoe langer hoe beter met hem ging, dan moet gevraagd: hoe kwam het, dat hij juist toen hij zoo gezond moet zijn geweest als nooit tevoren, het leven verliet?

Hij bereikt nog niet eens den leeftijd van den sterke!

Voor het raadsel van den dood heeft ook Coué gestaan.

Hij roert het in zijn werkje even aan.

Maar hij wipt er over heen.

En toch: de dood is de proef op de som van de onwaarheid van de Couéïstische theorie.

Niet de mensch heeft zijn gezondheid in de hand.

God heeft het den mensch gezet eenmaal te sterven.

Een tweede principiële bezwaar tegen het theoretisch Couéisme is het miskennen van de ziekte als gevolg van de zonde.

Het woord „zonde” komt natuurlijk bij Coué niet voor.

Maar kan misschien wat hij een verkeerde werking der ongetemde verbeelding noemt door ons als zonde worden uitgelegd?

Ook dat is niet mogelijk.

Immers ontstaan volgens Coué verreweg de meeste uit de verbeelding.

Zonder nu zoover te gaan, dat op het standpunt van Coué zonde eigenlijk niets dan verbeelding is, zouden wij wel moeten aannemen, dat de zonde hoofdzakelijk de verbeelding heeft aangetast.

Daardoor worden de schrikkelijke gevolgen van